РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 18-го січня 1916. Ч. 8. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, January 18, 1916. No. 8.

ЦЕТИНЄ ЗДОБУТЕ.

Австрійці здобули в Цетиню 145 гармат і 10.000 крісів.

Москалі стратили за послідний час 5.100 в полонених.

АВСТРІЙЦІ ПОЛОНИЛИ КОЛО ОСЛАВІЇ ОКОЛО 1.000 ІТАЛІЙЦІВ.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

ЦЕТИНЄ, СТОЛИЦЯ ЧОРНОГОРИ, ЗДОБУТЕ.

ВІДЕНЬ, 14. січня. — Австрійський ґенеральний штаб подає отсю коротку вість:

„Цетинє, столиця Чорногори, находить ся в наших руках. Наші війска війшли вчера до міста і взяли його у своє посїданє. Місто є ненарушене; також і палата короля Николая не потерпіла жадного ушкодженя. Мешканці міста заховують ся зовсім спокійно".

Зі здобутєм столиці Чорногори австрійські війска здобули тимсамим і контролю над цілою майже Чорногорою.

Чорногорське королївство займало перед війною територію 3630 квадратових миль з 311.564 мешканцями.

Войовничу малу Чорногору стрінула такасама доля, як Бельґію і Сербію. Помимо недоступного гористого терену і помимо завзятої і хороброї оборони Чорногорців, Чорногора не могла довго устояти ся перед напором союзних війск.

Через цілих пять столїть „мешканці чорних гір" вміли задержати свою независимість, побиваючи кожду армію турецьких султанів, яка мала сьмілість вдерти ся в їх гори.

Нині австрійські війска заняли верхи гір, на яких ще нїколи не станула нога неприятеля.

* * *

Історія чорногорської держави сягає до 1389 року, коли то турецька армія розбила сербські війска на Косовім поли. Недобитки сербських війск цофнули ся в „чорні гори" і положили тут підвалини під нову независиму державу, названу від чорних гір Чорногорою (Монтенеґро).

Чорногорці присягли були Туркам пімсту. На знак сего припинали вони до своїх капелюхів чорну стяжку, яку мали носити до часу, аж доки Турків зовсім не проженуть з Европи. Ношенє отсеї памятки заховало ся до нинїшних часів. В першій балканській війнї Чорногорці розпочали перші воєнні кроки проти Турків. Їх мрії після побіди над Турками по части здїйснили ся. Чорногорці однак нїколи не сподївали ся, що радість зі здобутків у балканській війнї буде так коротко тривати.

* * *

Король Чорногори, Николай І, числить нині 73 роки житя. На чорногорськім престолї засів він в р. 1860 по своїм попереднику Данилї, якого замордовано в 1860 р. Чорногора була до недавна князївством; доперва в р. 1910 князь Николай приняв титул короля.

АВСТРІЙЦІ ЗДОБУЛИ В ЦЕТИНЮ 145 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 15. січня. — Урядовий рапорт австрійського ґенерального штабу подає отсї вісти:

„В Цетиню здобуто 145 гармат, 10.000 крісів (ґверів), 10 машинових крісів і величезну скількість амуніції і воєнних матеріялів. Притім полонено 300 чорногорських жовнїрів".

ЧОРНОГОРСЬКИЙ КОРОЛЬ ЗІ СЛЬОЗАМИ В ОЧАХ ПІДПИСУВАВ УМОВУ В СПРАВІ ЗАВІШЕНЯ ОРУЖЯ.

ЛОНДОН, 14. січня. — **З Риму надійшла телеграма, яка потверджує вість про завішенє оружя між Чорногорою і Австрією.**

Отся телеграма доносить, що чорногорський король зразу не хотів згодити ся на домаганя Австрії щодо здачі чорногорської армії. Але його ґенерали і міністри домагали ся сего, щоби охоронити столицю від цілковитого знищеня і уленшити недолю чорногорського народа. Тяжкі гармати Австрійців були вже звернені на столицю і на даний знак мали розпочати бомбардованє міста. Зі сльозами в очах король підписав услівя, які поставила Австрія.

Між услівями містить ся правдоподібно і домаганє Австрії щодо здачі чорногорської армії, яка, окружена зі всїх сторін війсками неприятелїв, була би засуджена на певну і цїлковиту загладу.

Тут є переконанє, що ще перед кінцем сего місяця здача Чорночори буде переведена. Король Николай удасть ся правдоподібно на побут до своєї доньки, королевої Італії.

Телеграми з Чорногори заперечують знова вісти про завішенє оружя з Австрією. Король Николай, війско і нарід рішили ся вести боротьбу до послїдного.

Обі повисше наведені телеґрами надійшли до Лондону через Рим. Одна телеґрама перечить другій, тому годі знати, котра з них подає правдиву вість.

ЧОРНОГОРСЬКА АРМІЯ ОКРУЖЕНА З ТРОХ СТОРІН.

БЕРЛІН, 15. січня. — Неначе сильна филя австрійські війска заливають чорногорське королївство. Міністерство війни у Відни оголосило отсї вісти:

„Наступ наших війск в Чорногорі поступає скоро наперед. Наші війска перейшли вже лїнію: Будна, Цетинє, Ґраб і Ґрагово, то є на фронті полудневім і західнім. Від сходу дійшли наші війска до місцевости Білек і Антоновач.

„В околиці Антоновача здобули наші війска 3 гармати, 500 крісів, один машиновий кріс і значну скількість воєнних матеріялів".

СКУТАРІ — ОСІДКОМ ЧОРНОГОРСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

РИМ, 16. січня. — **Осїдок чорногорського правительства зістав перенесений до Скутарі, міста в Альбанії.**

До недавна Скутарі було осїдком сербського правительства, який тепер перенесено на остров Корфу, котрий належить до грецької держави.

ІТАЛІЯ ОБІЦЮЄ ПОМІЧ СЕРБІЇ І ЧОРНОГОРІ.

ПАРИЖ, 16. січня. — **З Риму надійшли тут вісти, що італійський кабінет порішив дати оружну поміч Сербії і Чорногорі. В тій справі відбула ся довша нарада під проводом італійського короля. Участь в нарадах взяли: міністер для заграничних справ, міністер війни і міністер маринарки.**

Союзники Італії роблять їй докори і приписують їй вину з причини скорого занятя Сербії і Чорногори австрійськими війсками.

В самій Італії викликали останні успіхи Австрійців в Чорногорі і Альбанії велике затривоженє. Вже у війскових кругах стратили надію на можність оборони Альбанії. Особливо занятє альбанських пристаний буде становити велику небезпеку для Італії, коли Австрійці уадять в них підставу до операцій своєї фльоти.

В ТУРЕЧЧИНІ:

ВЕЛИЧЕЗНА ВОЄННА ДОБИЧА ТУРКІВ НА ҐАЛІПОЛІ.

ВЕРЛІН, 14. січня. — Турецький ґенеральний штаб подає в останнім звіті деякі близші дати про воєнну добичу, яка дістала ся в руки Турків після уступленя Англійців з Ґаліполї. Отсей звіт звучить:

„Дотепер ще не можна було зовсім обчислити скількости воєнної добичі, яка попала ся в руки наших війск коло Сед-іль-Бар. Дотеперішне численє виказує отсї дати:

10 гармат;
2.000 крісів;
8.750 ручних ґранатів;
4.500 скринь крісових патронів;
13 машин до викиданя мін;
45.000 гарматних набоїв;
160 возів з ріжнородною амуніцією;
61 легких возів;
57 понтонів (лодки до будованя мостів);
2.850 шатер;
1.850 ношів;
21.000 скринок з консервами;
5.000 мішків муки;
12.500 лопат до копаня, і т. д.

Крім того найдено велику скількість військових мундурів і иншого одіня, та великі засоби бензини і нафти. Скількости начинь, які служать на переховуванє води і до дестильованя (чищеня) води, доси ще не перечислено".

З НАГОДИ ОСВОБОДЖЕНЯ ҐАЛІПОЛЇ.

БЕРЛІН, 14. січня. — **Німецький цїсар вислав з нагоди освободженя Ґаліполї телеґраму зі желанями султанови і турецькій армії. Рівночасно переслав султанови яко відзнаку шаблю, окрашену брилянтами.**

Турецький міністер війни Енвер Паша зістав відзначений ордером „заслуги" (найвисше відзначенє військове в Німеччині).

ПЕРШИЙ ПОСПІШНИЙ ПОЇЗД З БЕРЛЇНА ДО ЦАРГОРОДУ.

БЕРЛІН, 16. січня. — **Перший поспішний поїзд (орієнтальний експрес) з Берлїна до Царгороду відійшов нині рано о год. 7.20 з Берлїна. За 56 годин поїзд прибуде до Царгороду. Отсей успіх належить до історичних випадків війни.**

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

МОСКАЛЇ СТРАТИЛИ 5.100 В ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 15. січня. — Урядовий звіт австрійського ґенерального штабу подає отсї вісти:

„На Буковині коло Топоровець і на схід від Раранча Москалї робили знова зусиля, щоби переломити нашу боєву лінію. Наша артилєрія ударемнила пять російських нападів.

„Від початку наступу Москалів у східній Галичині і Буковині війска ген. Пфлянцера і ген. Ботмера полонили 5.100 Москалів, між ними 30 офіцирів".

ПЕТРОГРАД МОВЧИТЬ.

ПЕТРОГРАД, 16. січня. — Російський ґенеральний штаб подає отсе:

„На терені війни у східній Галичині і на Буковині не зайшли нїякі зміни".

Попередна урядова телеграма з Петрограду доносила, що великі сніги і морози унеможливлюють у великій мірі дальші воєнні операції російських війск.

СОЮЗНІ ВІЙСКА АНЇ НА КРОК НЕ УСТУПИЛИ ПЕРЕД МОСКАЛЯМИ.

ВІДЕНЬ, 16. січня. Міністерство війни подає до відома отсї вісти:

„Битва у східній Галичині і на границї Бесарабії триває без перестанку дальше.

„В деяких місцях Москалї ішли на наші становища в 14 рядах, один ряд за другим. Напади повторювали пять і шість разів, але безуспішно.

„Москалї потерпіли тяжкі втрати. Перед становищами одної нашої бриґади полишили Москалї понад тисяч трупів на побоєвищи. Двох російських офіцирів і 240 салдатів полонено.

„Наші війска удержали ся на всїх своїх становищах і анї на крок не уступили перед Москалями".

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

АВСТРІЙЦЇ ПОЛОНИЛИ ПОНАД 933 ІТАЛЇЙЦЇВ.

БЕРЛІН, 16. січня. — Австрійський ґенеральний штаб доносить отсе:

„В битві коло Ославії над рікою Ізонцо 52 і 80 полк нашої піхоти здобув італійські окопи., беручи в полон 933 Італїйців, між ними 31 офіцирів. Крім сего здобуто 3 машинові кріси і 3 машини до киданя мін.

Недалеко Тольміно наші війска здобули також часть італїйських окопів".

80 полк піхоти складаєть ся виключно з Українців з повітів Золочів і Броди. Сей полк з початку війни боров ся проти Сербії, де потерпів тяжкі втрати. Опісля зістав доповнений і перенесений на терен війни з Росією, а відтак з Італією.

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

ЗНИЩЕНЄ НА ЗАНЯТИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Із Люблинщини.

Польська ґазета „Дзєнїк Народови" подає деякі цікаві дати про українські заняті краї.

Сумні відомости доходять до Люблина з провінції. Красноставський і грубешівський повіт страшно вилюднені. Тому нема кому зібрати з поля барабоāь і бураків, якими засаджено там великі простори. Застановлено також роботу в цукроварнях і горальнях, де Москалї ушкодили фабрики, щоб вони не були здатні до ужитку.

В декотрих околицях Полїся й Волинї стрічасть ся поле, спалене на пни. Дороги і мости в тих сторонах страшно знищені. Адміністрація ще не всюди настановлена.

Щодо шкільництва, то шкіл в українських околицях, по селах і місточках, ще не заведено наслїдком недостачі учителїв. Одначе польські школи зачинають входити в житє. Поляки відкривають в найблизших днях учительську семинарію з курсом, що тривати-ме до 1. жовтня 1916 р. з шеститижневою вакаційною перервою. Дня 4. жовтня відкрито сьвяточно курси для жінок. Роблять ся також приготованя коло відкритя торговельних курсів, що, подібно як і висще згадані, малиб осідок в Люблинї. Інспектором шкіл Люблинщини іменований д. Лопушаньский, інспектор міських шкіл в Кракові.

Шкільна ґубернїяльна рада сповняє свої чинности вже від початку жовтня. Покликано до неї місцевих польських діячів на поли шкільництва, а проводить радї д. Плевіньский. Шкільна рада ввела вже в житє школи в Люблинї та ряд шкіл на провінції по громадах; громадські школи закладає рада на підставі ухвал громадських зборів, визначуючи на те окремі податки від морґа. Шкільна рада піддержує і творить початкові школи на взір давних захоронок, вишукує учителїв і зносить ся з властями. Для лекшого переведеня справи органїзують ся тепер повітові шкільні ради. Очевидно, всї ті заходи відносять ся до польського шкільництва; про українські школи не чувати нічого.

Донедавна Люблинщина була відтята від сьвіта, бо не мала почтового й телеґрафічного получення. Одначе ся недостача вже усунена. Дня 25. жовтня відкрито в Люблинї етапний почтовий і телеґрафічний уряд. Дня 1. падолиста відкрито такі уряди в Білґораю і Янові. Зачинають вже приходити й позамісцеві часописи. Доси виходили в Люблинї дві польські часописи, а від жовтня зачав виходити двотижневник для селян, видаваний д-ром Павлом Янковским. З прешого числа довідуємо ся, що господарку в „рідним краю" повинні перепяти „свої люди" і нїхто чужий. „Ніхто инший і нїколи. Ніякий розумний господар не жде на те, щоб йому хто влазив у його господарку. Належить брати сильними руками правлїнє по громадах, не оглядати ся на нікого й самим рішати про себе" — пише та польська ґазета, вже тепер забираючись ґаздувати на нашій землї.

Як „відросійщенє" Холмщини відбуваєть ся, знаємо з 4-го числа нової польської часописи „Зємя Келєцка". Українська людність покинула Холмщину, полишаючи ціле своє майно, а „польські мужики перенесли ся в богато місцевостях до українських неспалених сіл і господарують на покинених господарствах. Зібрали з піль торічні жнива й обсіяли, як могли, поля. Тим робом Холмщина стратила зовсім український характер та відзискала прикмети корінно-польського краю" — пише та ґазета.

ДО КАНАДІЙСЬКИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ НАШОЇ ЧАСОПИСИ.

Від часу до часу одержуємо листи від канадійських Українців з запитами, чому їм не присилаєть ся ґазети, хоч вони вже прислали передплату.

Хочемо отсим пояснити всім інтересованим, що се дієть ся НЕ З НАШОЇ ВИНИ. Як звісно, всі листи з Канади тепер мусять переходити урядову цензуру, яка, очевидно, опізнює доручення листів. Нераз лучаєть ся, що лист опізнить ся навіть о кілька тижнів. З уваги на те просимо бути терпеливими і вирозумілими, а для оминеня перерви у висилці часописи порадно було би Канадійцям висилати передплату вчаснїйше ніж попередна передплата скінчить.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ".

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

ЗАПИСКИ.

—o—

Дібрана „кумпанія".

Проти українських послів і взагалї проти української полїтики в Австрії, а в Америцї проти Українського Сойму й української Федерації виступають:

1. Рускі Івани з Філядельфії;
2. кацапи;
3. презвитеріяни з Канади;

Коли взяти ґазети тих — скажім — „партій", то та „кумпанія" так виглядає:

1. „Америка";
2. „Правда";
3. „Свѣтъ";
4. „Ранок".

Такі три „партії" найшли „спільний ґрунт", одну „ідею", яка їх з'єдинила до спільної „акції".

„Полїтика" „Америки" сподобала ся кацапам, то чому-ж не мали би приступити до спільної „акції"; а коли ще й припала до вподоби канадійським презвитеріянам, то і вони мусять свої руки подати „рускому Іванови".

Ще випадало би тільки тій „кумпанії" з'їхати ся разом, заложити якусь спільну раду і вибрати собі якогось предсїдателя і все буде гаразд.

Господин Гойняк пише проти себе.

Господин Гойняк, редактор „Правды", яку осиротив господин Луцик (перенїсши ся до Канади), пише в тій „Правдї", що хотїв би, аби її видавано по московськи („на русскомъ литературномъ языкѣ").

Лишаємо на боцї се, що сказали би читачї тої „Правди", але питаємо ся господина Гойняка, що би він зробив, як би так „Правда" мала виходити „на русскомъ литературномъ языкѣ"?

Адже він перший мусїв би покинути „Правду", бож він московської мови нї трохи не знає. Се видко з кождого реченя в „Правдї". Москвофіли в Галичинї старали ся мову у своїх ґазетах і виданях бодай зблизити до московської і таксамо робить нюйорський „Свѣтъ", але „мова", якою тепер пишеть ся „Правда" анї стилем, анї формами, анї поодинокими зворотами і словами не подібна до московської. Також не подібна вона до української. Се якесь дивовижне язичє, гірше ще від того, якого вживає угро-руський „Американско-русскій Вѣстникъ". Коли господин Гойняк не хоче свого слова, а московського не знає, то ужиє такого чудернацького, що лише сьмій ся.

А що робив би господин Гойняк, як би так треба писати „на русскомъ литературномъ языкѣ"? Хиба поставив би внесенє, аби „Общество" його нагнало...

Не знають, нащо...

Кацапи мають тут в Америцї якусь „русско-народную организацію", котра видала недавно відозву „до народа", щоби зложив їй тисячу долярів. Се здивувало читачів кацапських ґазет і вони питають ся: на що тих 1.000 долярів? Редактори на таке питанє не були приготовані і не знають, що відповісти.

Радимо розписати конкурс — на „видуманє кацапської цїли для збираня гроший".

Австрійський цїсар помилував кацапів...

Кацапські ґазети доносять, що австрійський цїсар, на просьбу еспанського короля, котрого знова просив російський цар — помилував засуджених торік у Відни сїмох кацапів між ними Д. Маркова і В. Куриловича, бувших послів до парляменту. Яку кару дістануть замісць шибеницї, не знати. Можливо, що пійдуть до криміналу на 10 до 20 лїт.

Але між кацапами радість і посилають Маркову гроші до криміналу у Відни.

Нехай собі жиють, нїхто їм жити не боронить! Коби кацапство згинуло серед нашого народа, то всякі Маркови будуть нешкідливі. Згине кацапство як згине темнота, а тодї кацапська бранжа не має що робити.

Гецева хотїли втопити...

Знаний нам Онїхро Гецев тепер в Росії, на Кримі. Слабий, каже, і мусить лїчити ся. Так пише до тутешних кацапських ґазет, а притім описує цїлу свою дорогу. Пише, як був в Японії, де бачив красні Японки; потім описує цїлу дорогу через Сибір, аж до так званої европейської Росії і нарікає на брак доріг і культури.

Найцікавійше з його опису те, як пише, що як їхав на японськім кораблі, то Нїмцї хотїли його кинути в море, але він поскаржив ся капітанови і той його сховав перед Нїмцями.

А шкода, бо так легко можна було стати героєм і не треба би було здавати рахунку з тих 1.000 долярів, які господин Онїхро зібрав в Америцї на неістнуючу „галицко-русскую организацію", а в додатку була би нагода писати про „нѣмецкія звѣрства".

„Цар дотшима обєтніци"...

Польський кореспондент ґазети „Шікаґо-Геральд" вже їде з Европи до Америки, а перед від'їздним пустив ще до Америки телєґраму, в якій доносить, що цар додержить того, що обіцяв Полякам великий князь Миколай Миколаєвич.

Шікаґовський „Дзєннік Звйонзкови", зрозуміла річ, одушевляєть ся тою новостю.

Чи дійсно „дотшима цар"?

Ясна річ, що „дотшима". Як Микола Миколаєвич віддав Польщу Нїмцям, то тимсамим дав уже їй автономію, а що цар її не відбере, то — „дотшима обєтніци".

Без побіди нема мира...

Цар на Новий Рік вислав до війска письмо, в якім пише, що без повної побіди нема мира.

Він певно міркує, що аж стратить Київ, Одесу, Петроград, то аж тодї Нїмцї й Австрійцї можуть говорити про повну побіду.

І має рацію, бо дійсно побіда ще не є повна.

„Ми не змучимо ся!"...

Зноваж союзник царя, а президент французької републики Раймонд Пуанкаре написав до свого війска так: „Ми не змучимо ся, мусимо побідити!"

Нам здаєть ся, що президент Пуанкаре хиба нїколи не працював, бо як бя був коли працював, то знав би, що „без муки нема науки".

Щоби побідити, треба змучити ся і то добре. Сама позичка, яку затягнено „на побіду", побіди не принесе. Побіда — се вислїд тяжкої і довголїтної фізичної та умової працї і, коли Французи рішать ся на таку працю, то можуть аж тодї говорити про побіду.

ВІСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

—o—

Українець посадником здобутого українського міста.

Віденська українська ґазета в нїмецькій мові п. з. „Украініше Нахріхтён" доносить, що австро-угорські власти іменували посадником (бурмистром) міста Володимира Волинського — галицького Українця Мартинця (ґімназіяльного професора).

Місто **Володимир Волинський** — лежить в части нашої Волинї, здобутій Австрійцями від Росії, на північ від галицького міста Сокаля. Місто Володимир Волинський заложив великий князь київський Володимир Великий вже тому більше ніж 1000 лїт (около 890-ого року).

Се давне і колись славне наше місто, але тепер невелике. Мимо свого 1000-лїтного істнованя не розвинуло ся воно на більше місто.

Арештовані Ґаличани.

У Москві робив американський консуль заходи у прокуратора тульського окружного суду увільнити інтернованих Галичан, що сидять у тульській тюрмі. Прокуратор відхилив усї заходи й відповів, що Галичан не можна увільнити, поки галицький ґенерал-ґубернатор не повідомить прокуратора про причини, через які інтерновано Галичан. Консуль має намір просити ґенерал-ґубернатора дати відповідні поясненя прокураторови тульського окружного суду.

Вивозять Українців.

З Києва вивезено далї в середину Росії 3.000 Українців. Між ними є 800 студентів і учеників зі Львова й инших галицьких міст.

Нема лїкарської помочи.

В Ростові над Доном, куди деньденно переходять тисячі українських утїкачів з Поділя й Волинї, настановив земський союз одного лїкаря для перегляду ваґонів з утїкачами й удїлюваня лїкарської помочи. Лїкар, маючи перед собою безконечний ряд возів, не має часу й оббігти всї ваґони та запитати, чи є недужі. А до того лїкар ще й питаєть ся по московськи, а втїкачі з Волинї й Поділя не розуміють слова „больной" і не відкликують ся, хоч би були і не знати які хорі. Про се доносить М. Анчарова в московській ґазетї „Рѣчи" (з 20. жовтня 1915, ч. 276), обговорюючи страшні недостачі помочи втїкачам.

Українець висвободжений із сербської неволї.

Як доносили часописи, болгарські війска при здобутю Нїшу увільнили богато австро-угорських полонених, яких Серби при відвороті полишили яко неспосібних до дальшого транспорту.

Між ними був і наш земляк, відомий з концертових виступів барітонїст, член „Бандуриста", **п. Михайло Гарасевич.** Він перебув у неволї довший час; два рази переходив тиф і тепер мусить піддатись важкій операції. Брата його, професора Олександра, вивезли Москалї при відвороті зпід Львова.

Віспа у Львові.

Міський фізикат провірив від 29. падолиста до 5. грудня м. р. у Львові 75 случаїв віспи, в тім 5 случаїв у осіб чужосторонних. Найбільше ширить ся пошесть в жовківській та городецькій дїльници. Охоронних средств при щепленю віспи доси ще не применено, бо місто не розпоряджує достаточною скількостю коровянки, котра має в найблизших днях прийти з Відня. Недостача її однак не вливає на щепленє віспи у приватних лїкарів, бо деякі львівські антики є заосмотрені в достаточну її скількість.

„Галицька „Польща".

З Буська жалують ся люди, що головна трафіка не принимає українських часописий тому, що правительственний комісар заборонив. Гарні відносини!

Рабунки російських офіцирів.

В руки австрійських військових властий попав ся розказ одного з російських корпусних командантів. Між иншим сказано там: „Козаки збещестили російське імя не тільки в Галичинї, але і в цїлім сьвітї. Нинї рабують вони вже наших власних підданих. Подібні рабунки стрічаєть ся масово також і у инших ґруп наших військ. Є се велика ганьба, тим більше, що рабоване населенє не має нїякої охорони та, що в сих нелюдських вчинках беруть участь офіцири. Колиб зроблено трус серед офіцирів, що стоять в поли, то найшло-б ся там много крадених річий, упряжі, скла, образів, срібла і золота. Тепер взялись наші жовніри до ще більше ганебних вчинків. Рабують вони збігців і виселенців. Сим нелюдським вчинкам можна запобігти тільки каранєм проступників. Треба також усунути козаків від поліційної служби. В кождій замешканій оселї мусить бути поліція, котра-б арештувала кождого допускаючого ся рабунку козака чи салдата. Найлїпше було-б, колиб поліція ішла безпосередно за армією".

ВІЙНИ ПОСЛЇДНОГО ПІВСТОЛЇТЯ.

На питанє, як довго потягнеть ся теперішна сьвітова війна, відповідає дехто, що вона повинна закінчити ся вже в невдовзї, подаючи за причини новочасну воєнну техніку, яка уможливляє як найшвидше веденє війни, а також господарське положенє, яке з огляду на те, що в війнї заінтересована вся Европа, не дозволяє довгого веденя війни. Між міркованями про сю справу звернено увагу на гадку деяких берлїнських банкових кругів, на яких думку війна в недалекім часї мусить скінчити ся. Натомісць инші, маючи на увазї, що воєнний пожар обняв майже цїлу Европу, а крім того в круг інтересів війни втягнені й просьвічені держави і краї инших частий сьвіта, — й кінця не бачать тїй воєнній бурі, яка тепер шумить над Европою.

Очевидно, означити бодай в приблизеню, коли скінчить ся теперішна війна, на се нема нїяких даних. Одинокою вказівкою може тут бути історія, яка вчить, як довго тягнули ся окремі війни в минувшости. З сих історичних даних вибираємо війни нам найблизші, з остатної половини столїтя, хоч і ся історична вказівка є слабою, коли зважить ся, що в теперішній війнї беруть участь великі сьвітові держави зі своїми міліоновими війсками:

Війна Австрії проти Сардинії і Франції в 1859 р. розпочала ся 29. цьвітня. Головні битви зведено під Монтеґельльо (20. мая), під Маджентою (4. червня) і під Сольферіно (24. червня). Прелїмінарі мира замкнено 11. липня, мир заключено в Ціріху 11. падолиста 1859 р.

Горожанська війна у Злучених Державах Північної Америки, викликана знесенєм невільництва, тягла ся від 1861—1865 р.

В 1861 р. розпочала ся також війна Франції, Анґлії й Еспанії з Мехиком (чи як у нас звичайно говорять: Мексиком). Анґлія й Еспанія відсунули ся з тої війни вже в 1862 р. Війна скінчила ся весною 1867 р. повним відворотом Франції та вбийством цїсаря Максимілїяна, брата австрійського цїсаря Франц Йосифа I.

В січни 1864 р. розпочала ся війна Австрії і Прусії з Данією. Закінчено її миром, заключеним у Відни в жовтни того-ж року.

Непорозуміне між побідниками довело до війни Австрії з Прусією й Італїєю. Ся війна тягла ся дуже коротко. Розпочала ся 22. червня 1866 р. (3. липня битва під Садовою (по нїмецьки: Кеніґрец), 20. липня битва під Лїссою), а вже 26. грудня 1866 наступило завішенє оружя в Нїклясбурґу, 26. серпня 1866 між Австрією і Прусією в Празї, 3. жовтня 1866 мир між Австрією й Італїєю у Відни.

Дехто вказує, що найбільшу подібність до теперішної війни представляє війна нїмецько-французька 1870—1871 р. Отже треба тямити, що ся найбільша війна з послїдних 50 лїт тягла ся всего пів року. Виповідженє війни зі сторони Франції наступило 19. липня 1870 р. Хоч нїмецька побіда під Седаном прийшла вже 2. вересня, то Париж капітулював аж 29. січня 1871 р. Тодї наступило також завішенє оружя і скінчила ся властива війна. Та мир заключено аж 10. мая 1871 р. в Франкфуртї.

Російсько-турецька війна розпочала ся 22. червня 1877 р. і скінчила ся заключенєм мира в Сан Стефано 3. марта 1878 р.

Одначе Австрія й Анґлія запротестували проти сего договору, наслїдком чого відбув ся берлїнський конґрес в 1878 р., який признав Австро-Угорщинї занятє Босни і Герцеґовини. Ся окупація (часове занятє) розпочала ся 29. липня 1878 р. і тягнула ся два місяцї.

В 1885 р. Сербія виповіла 13. жовтня війну Болгарії. По болгарській побідї під Сливницею (18. і 19. падолиста) 20. падолиста наступило завішенє оружя, а 3. марта 1886 р. заключено мир в Букарештї.

Японсько-китайська війна вибухла в лїтї 1894 р. і тягнула ся до половини марта 1895 р., а 17. цьвітня того-ж року заключено мир в Шімонесекі.

Дуже коротка була війна Туреччини з Грецією 1897 р. Туреччина виповіла війну 17. цьвітня, а вже 19. мая 1897 наступило завішенє оружя. Приписати се треба швидким і рішучим турецьким побідам. Мир заключено в Цариґородї 4. грудня того-ж року.

В еспансько-американській війнї перші воєнні кроки розпочали Злучені Держави 1. мая 1898 р., а вже в половинї липня Еспанія признала себе побитою, мир заключено в Парижи в грудни 1898 р.

Війна Анґлії з Бурами зачала ся в жовтни 1899 р., а закінчила ся влученєм бурської републики до британської держави в 1903 р.

Російсько-японська війна розпочала ся 9. лютого 1904 р., а мир заключено 5. вересня 1905 р.

Італїйсько-турецька війна в Триполїсї тягла ся рік, від 29. вересня 1911 р. до половини вересня 1912 р.

Остатні війни на Балканї розпочали ся 8. жовтня 1912 р. і закінчили ся миром у Букарештї 10. серпня 1913 р.

Теперішна сьвітова війна розпочала ся дня 28. липня 1914 р. виповідженєм війни Сербії через Австро-Угорщину.

ОРЛИНИЙ ЛЕТ.

Чимало бід зазнав ти, граде Ярослава,
І вмеркла лїпота величиних твоїх стін.
Зломив ся княжий меч і горда твоя слава
Похована лежить під купою руїн.
Лиш галич, як колись, по нивах твоїх кряче
І дух умерлих лїт в руїнах тужить-плаче.

І нинї по віках могильного спокою
Збудив тебе зі сну пекельний рев гармат...
І знов твої сини вхопили в руки зброю,
Злетївши, мов орли, з ґрізних верхів Карпат.
Мигочуть блискавки, рокочуть зично громи,
Дріжать твої старі повалені хороми.

Страшнійша, ніж ґрізна татарська дика орда,
Ніж зрадний меч Польщі й мадярський гураґан, —
Насилує тебе московська сила горда,
І правнукам князїв несе рабський аркан,
І безчестить гроби Романа та Данила,
Яких найбільша міць бояла ся й цїнила.

Та заслабий Медвідь, щоб Льва закути в пута
І кинути його рабом до своїх ніг!
Бо в нїм дрімає жар і сила незбагнута,
Яку він наче скарб з кривавих ран зберіг
І нею від віків трівожить сни деспота,
Якому за покров служила все підлота.

Спокійний будь, наш Льве, і ти престольний граде!
На берегах Днїстра стоїть, немов ґраніт,
Юнацтво, що за край житє віддати раде
І присягло сповнить Шевченків заповіт.
А разом з ним стоять ґерманські леґіони,
Що склали до могил не полки, — міліони!

Вже впав московський стяг зі стін твоїх і гордо
Пишаєть ся на них побідний твій прапор.
Зломилась вража міць; бич сорому й погорди
Розковує горді замки усїх запор
І гонить царську чернь, як ту сліпу отару,
Що гине по полях від вбийчого удару!

Цить, серце, цить! Орли відновлюють присягу,
Що не злетять назад до рідних своїх хат,
Аж поки не пімстять всю кривду та зневагу,
Якими від віків томив нас лютий кат,
Вбиваючи в тюрмі народню творчу силу,
Складаючи живцем Україну в могилу.

І доти не спічнуть, доківь на стїнах Лаври
Прапора не заткнуть побідні їх ряди
Й доківь не згомонять воскресні літаври,
Скликаючи народ на сьвято свободи.
Момент — і зломить ся московська перемога
І встелить ся орлам до Києва дорога...

П. Карманський.

Австрійські Альпи, вересень, 1915.

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ Є ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦЇ!

КОСОВЕ ПОЛЕ.

Від Дріни, Сави та Дунаю розлились союзні війска на землях давних сербських царів. Поступаючи вперед, покінчуючи всї труди та завзятий опір сербських війск, дійшли вони в саме серце Сербії, — в урожайну долину Морави, — шпихлїр сербського народа. Рівночасно болгарські війска ген. Бояджієва, нестримно посуваючись вперед, заняли на полудни кітловину Тетова та Гілану, в наслідок чого сербська армія попалась в кліщі союзних і болгарських війск. Хоть терен гірский, мимо сього похід відбуває ся дальше успішно, а уступаючі Серби, стративши ініцїятиву громадять ся в околицях Сєніци, Нового Базару, Митровиці, Пріштіни. Се — Косове поле, зрошене обильно прадідною кровю сербського народу, засіяне могилами, — овіяне споминами славної минувшини. Тут у перве сербський народ змірив ся в бою зі своїм сусідом — Турками. 15. липня 1389 р. знаменито зорганізовані війска Султана Мурата І. стрінули ся з першими сербськими стежами. Розгорілась завзята борба. Серби, послугуючись головно кіннотою, доказували чудес. Султан, видячи завзяте свого противника, уникав рішаючої борби в одинці, натомісць розпочав звідусіль окружати сербські відділи. — Серби гинули в бою. Їх цар Лазар, що й доси живе в устах сербського народа, опоетизований легендами, дістав ся в турецьку неволю. Та судьба не дала і його противникови, султанови Муратови І. вживати плодами своєї побіди. За славу турецького оружя заплатив султан своєю кровю, житєм. Поляг він на Косовім поли, — а його тлїнні останки спочивають до нинї в околиці Бабину.

В два століття пізнійше, в р. 1448, угорський палятин Іван Гуніяді, зібравши добровольців, в тім много Німців і Чехів, пійшов походом на Туреччину. Стрінув ся він з султанським війском на Косовім поли. Гуніяді, йдучи за порадою Гуситів, рішив ся звести бій в чотирокутнику, обставленім возами. Та не видержали добровольці напору турецьких війск, — боронений чотирокутник впав від гарматних куль Турків, що тимсамим поширили своє панованє на Боснію та на Альбанію.

В р. 1689. цїсар Леопольд заняв Новий Базар, Прінотіну, Каčаніку, та заткнув там побідні прапори Габсбургів.

І коли нині окружаючий рух союзних і болгарських війск замкнув сербську армію на розлогих полях Косового поли, — відживають мимохіть ті споминини, коли сербський народ боронив своєї народної независимости, та проливав по геройськи свою кров за святу справу.

Про славу давних Сербів виспівала тота народу прекрасні думи. Є між ними й дума про Косове поле. З наших письменників написав про Сербів чудову поему Юрій Федькович п. з. „Працник у Такові". Змінили ся часи — а з ними й роля сербського народу.

Нині боронить він не своєї независимости, на яку нїхто не засідав ся, а лиш боронить справу великосербських заговірників. І коли попередним невдачам Сербів на Косовому поли можна приписати загальне співчутє, нинї культурний сьвіт прийме холоднокровно вістку про розгром сербської армії, який по всякій імовірности матиме місце на історичнім Косовім поли.

(З львівського „Укр. Слова").

ДО БУВШИХ СОЙМОВИХ ПОСЛІВ І ЛЮДИЙ ДОБРОЇ ВОЛІ В ПІТСБУРҐУ І ОКОЛИЦИ.

—o—

Отсим повідомляю Вас, що екзекутива, вибрана на окружнім передвічевім мітингу в Пітсбурґу, постановила основувати окрему орґанізацію політичну на західню Пенсильванію, під назвою „Народна Оборона".

З уваги, що я не скликував передвічевий мітинг на те, щоб люди лихої волі користали із сего та розбивали загально-народну роботу, валили і руйнували се, що другим з тяжкою бідою удало ся збудувати, і при народних справах залагоджували свої особисті інтереси, — остерігаю **Вас: Не слухайте кириннників!** Не слухайте людий, котрі плюють на нашу найвисшу народну репрезентацію в краю і в Америці, котрі кплять собі з найдорожших нам героїв, для котрих нема нічого сьвятого, нічого цінного там, де йде о їх особистий інтерес. Не допустіть до того, щоби у Вашій місцевости повстав відділ „Народної Оборони", бо се хрунівська орґанізація! Небавом розпічнеть ся орґанізувати „**Федерація**" (я жду лиш на друки і легітимації), тоді буде Ваш обовязок працювати.

Тямте собі! Ви присягали на любов своєї поневоленої Неньки України і я Вас заклинаю на сьвятість сеї присяги: **Не розбивайте, а лучіть! Не роздроблюйте народних сил, а скупляйтесь в одну сильну цілість, бо лиш в лучности сила!** Слухайте своєї старшини, котру Ви собі самі вибрали. В противнім случаю ми не варта носити імени наших славних козацьких предків. Вороги нас знищать як сонце росу.

Відпишіть менї, чи Ви годите ся з моєю гадкою.

Добре булоб нам ще раз зійти ся і поговорити про пекучі справи, але я не знаю, чи Ви схочете трудитись.... Коли я одначе одержу потрібні друки, тоді всіх завізву картками і через часописи.

Пан Мирослав Сїчинський не настановив ще дня свого приїзду, длятого з вічем я ще жду якийсь час.

Поговоріть з визначнїйшими людьми в своїй місцевости, представте їм, як справа стоїть і не допустіть до сього, щоб нарід баламутив ся, бо ми-ж прецінь на Соймі постановили: **лучім ся!**

Володимир Малїєвич,
1717 Sidney St., S. S. Pittsburgh, Pa.

Нехай для Вас буде найприємнїйшою і найщасливійшою в житю та хвилина, коли дасте своєю рукою доляра на дарунок для Українських Січових Стрільців, для тих хлопців, що віддають для України все, що мають, бо своє ЖИТЄ МОЛОДЕ. Сей свій найбільший скарб дають вони з любови до свого народа. Вони хотять своєю кровю зробити конець московсько-польській неволи, яку Україна терпить сотки літ. Вони бачать, що прийшла хвилина порахунку, на яку довго ждали наші предки і пійшли з піснею на устах туди, куди кличе їх трубка боєва. Одні вернуть ся живі, окриті славою; другі вернуть ся з ранами, нестертими знаками заслуг воєнних, якими колись славили ся наші предки Козаки; а инші не вернуть ся — положать свої буйні голови юнацькі за Україну, бо тільки за Україну пійшли вони у бій важкий, за її волю! Остануть по них лиш могили і вдови та сирітки, як були вони жонаті. Спомянуть ті сирітки батька, що в молодім віці поляг за волю українського народа. А чи той нарід має забути їх? Чи не має дати бодай маленького знаку, що ті сирітки по жовнярах Січовинах мають батька. А ТИМ БАТЬКОМ Є — УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД.

ТАК ВИГЛЯДАЄ ОКЛАДИНКА КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА.

(ПОМЕНЬШЕНА).

КУПУЙТЕ!

КРАСНИЙ І ЦІКАВИЙ КАЛЄНДАР У. Н. СОЮЗА НА 1916-ТИЙ РІК!

Там найдете такі цікаві статї, як наприклад:

Як освободив ся Мирослав Січинський (на основі його оповіданя);

Австрійська Україна підчас війни;

Іміґрація по війнї (статя комішенера на Еліс Айленд Фредеріка С. Гова й огляд листів Українців із Злучених Держав і Канади в сїй справі);

Дещо цікавого про конґрес Злучених Держав;

Про американські трости;

Промисл Злучених Держав;

Промисл в Канаді;

Робітничі союзи;

Під портретами предків (оповіданє Богдана Лепкого, спеціяльно написане для нашого калєндаря);

Славні подвиги і дивні пригоди кружляка „Емдена" (незвичайно цікава історія); і богато инших.

Зміст цілий подамо на другий раз. Тут додамо лиш, що крім того є в калєндари богато поезій і велике число нових дуже красно виконаних ілюстрацій (в Америці ще не знаних).

Калєндар коштує всего 50 центів — в цілій Америці.

В Джерзи Сіти, Н. Дж. можна купити його в складі книжок „Свободи", а в Ню Йорку можна купити в Американсько-Українськім Бюрі (American-Ukrainian Exchange, Inc.) ч. 520, на 6-тій улици Іст (520 E. 6th St.)

Замовленя почтою посилати до „Свободи".

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НОВИНКИ.

РЕЛЇҐІЙНА ТЕРПИМІСТЬ У ВИЗВОЛЕНИХ ЗЕМЛЯХ.

Релїґійні відносини в землях, занятих австрійськими війсками, нормує розпорядженє найвисшого вожда армії архикнязя Фридриха з 7. марта 1915 р. Перший параґраф сього розпорядженя прирікає свободу віри і совісти тими словами: „Уживанє публичних і приватних прав є незалежне від віроісповіданя". Другий параґраф орікає: „Церкви і релїґійні товариства, признані законом у цілій австро-угорській монархії, мають в окупованих краях на основі сього розпорядженя тісамі права й обовязки, як у сумежних частях монархії". Третий параґраф дає свободу домашнього уживаня тим віроісповіданям, яких не признає закон. Дальші параґрафи реґулюють справу удержаня душпастирів і установляють нагляд властий над релїґійними справами.

—o—

МАСОВІ АРЕШТОВАНЯ ІТАЛІЙСЬКИХ ДОСТАВНИКІВ ДЛЯ АРМІЇ.

Італійські військові власти впали на слїд великих обманів, яких допускались військові доставники. Більша їх часть вже арештована. Між обжалованими находить ся також один першорядний італійський купець, який доставляв для війска найгірше сукно. Свого часу італійське міністерство внутрішних справ відзначило його високою медалию за праці в економічній области краю.

—o—

ЗАТРОЄНЄ АЛЬКОГОЛЕМ.

В нижньому Новгороді 100 робітників було занятих виладовуванєм на зелїзниці спірту. Притім відбили вони одну бочку і так собі догодили, що наступило у них тяжке затроєнє альгоголем. Більша часть з них поукривалась по приватних домах, щоб оминути кари. Инших відвезено до шпиталю і з них вмерло 20 осіб. Число померших по приватних домах є покищо незвісне. Стан здоровля тих, що остались при житю, майже безнадїйний.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ.

Про посланія еп. Ортинського.

Хвальна Редакціє! В кількох американських часописах знаходжу згадку про переклад чи передрук двох „славних" торічних посланій нашого епископа і переклад „відкритого листа" до Бахметєва, а в одній газеті обіцяно, що автор нотатки верне ть ся ще до спеціяльної критики тих листів. Яко знаменну річ вкажу тут ще на се, як університетські духовні круги з "The Catholic University of America" у Вашінґтоні, Д. К., дивлять ся на сі листи і взагалі на всю роботу еп. Ортинського. Листи сі названо в бесїдї "writings of hysterical woman" (писаня женщини хорої на істерію, або — як то кажуть — „нападистої"), а про всі постанови епископа говорить ся з недвозначною іронічною усьмішкою. Коби епископ присів фалди і приготовив ся до всього, що говорить або пише, то певно було би лучше, але що він за 8 лїт приготовляв ся до своїх проповідий не більше як 20 разів, то тратить вроджений йому ораторський талант і „гонить вітром" замісць дати слухачам і читачам щось реального, нового, живого.

Пишу се тому, що може епископ побачить свою слабу сторону і зачне заглядати більше до книжки.

Остаю з поважанєм
Прихильник.

ПОЯСНЕНЯ ЩОДО СИСТЕМИ ПОЧТОВИХ ЩАДНИЦЬ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Джерзисітський почтмайстер просить нас о поміщенє отсього письма, яке прийшло з головного почтового департаменту у Вашінґтонї. Подаємо сю відозву так, як ми її дістали, то значить: **по українськи.** Такі поясненя в українській мові дістав кождий почтовий уряд у Злучених Державах, котрий має право принимати вкладки до почтової щадниці.

Правительство Злучених Держав приймає від приватних осіб почтово-щадничі вкладки на процент і ручить за їх виплату на случай жаданя.

Кожда осома у віцї 10 літ або висше може собі отворити почтово-щадничий рахунок на своє власне імя (без ріжниці чи мущина чи женщина) через зложенє одного доляра або більше в почтовім уряді, котрий є управнений до приниманя почтово-щадничих вкладок. Рахунок замужної жінки є вільний від всякої контролї або вмішуваня зі сторони її мужа. Почтовим урядникам заборонено уділяти інформації якимнебудь особам, з вимком вкладчикам, щодо суми якихнебудь ощадностий.

Гроші можна вкладати в почтовій щадниці, коли кому подобаєть ся, лише не можна зложити більше ніж $100 в один місяць або мати там поверх $500 на одно імя.

Особа, котра бажає отворити собі почтово-щадничий рахунок, повинна особисто удати ся до почтового уряду, де одержить всі потрібні вказівки. Коли задля якоїсь важної причини дотична особа не може удати ся особисто до уряду, тодї можна вислати заступника, якому уділять інформацій, як належить поступати.

Почтово-щадничі рахунки можна вже полагоджувати почтою, а ввійшло се вже в житє 1. липня 1915. року. Се важне поширенє в діяльности почтових щадниць має сю практичну користь, що кожда особа в Злучених Державах має спромогу складати на почті свої ощадности. Особа, яка мешкає в місцевости почти, котра не має права принимати почтово-щадничих вкладок, може вже тепер справу вкладаня своїх ощадностий полагодити, а то, коли удасть ся до місцевого постмєстра, котрий пояснить, як дальше треба поступити. По отвореню рахунку можна дальші вкладки складати особисто або через заступника, або шлючи в листі „моні ордер", або шлючи гроші в реджістрованім листі, на випадок, як би „моні ордер" до того не надавав ся.

Почтово-щадничі вкладки є потверджені через почтово-щадничі цертифікати, які є виставлені на імя вкладчика і служать яко посьвідки. Тих цертифікатів не можна ані відпродувати ані переносити на когось другого. На случай, колиб сі цертифікати були загублені, вкрадені або знищені, видаєть ся на їх місце нові цертифікати.

Вкладчик може кождого часу витягнути всі або якусь часть своїх почтово-щадничих вкладок, коли сего зажадає, і то разом зі всіми відсотками йому належними, в тім почтовім уряді, в котрім складав вкладки. Він може виймити ощадности також через почту або через заступника.

Відсотки у висоті 2% платить ся відповідно до суми, назначеної на кождім почтово-щадничім цертифікаті; процент числить ся і платить ся від першого дня місяця, який слїдує по дни, в котрім виставлено цертифікат, до скінченя цілого року, після сего, як довго гроші остають в щадниці. За часть року процентів не платить ся.

Суми менші ніж один доляр, можна щадити, купуючи почтово-щадничу карту і почтово-щадничі марки („стемпси"), по 10 центів за кожду. Щадничу карту з 9 наклеєними щадничими „стемпсами" приймаєть ся яко однодолярову вкладку будьто при отвореню почтово-щадничого рахунку будьто яко дальшу вкладку на отворений вже рахунок, або в заміну за ґотівкy.

Вкладчик може вимiняти цілу суму або часть своїх вкладок на реджістровані почтово-щадничі бонди Злучених Держав або бонди з купонами, які приносять 2½%, а які є видані на суму $20, $100 і $500. Коли почтово-щадничі вкладки вимінюють ся на бонди, тоді стан ощадностий вкладчика відповідно зменьшаєть ся і він може складати дальше вкладки, аж доки його почтово-щадничі вкладки не дійдуть до суми $500. Поученя в тій справі можна дістати в кождім почтовім уряді, який є управнений до приниманя почтово-щадничих вкладок.

Близших поясненень щодо почтово-щадничої системи уділить кождий почтовий уряд, або можна віднести ся листовно на адресу: The Third Assistant Postmaster General, Division of Postal Savings, Washington, D. C.

A. S. Burleson,
Postmaster General.
(Генеральний Постмєстр).

ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ: НА ВІЧАХ, НА ЗБОРАХ, ПРИ РОБОТІ, НА ЗАБАВАХ, НА ВЕСІЛЯХ, ХРЕСТИНАХ І Т. Д. ПАМЯТАЙМО ПРО ЖЕРТВИ ТЕПЕРІШНОЇ ВІЙНИ У НАШІМ РІДНІМ КРАЮ ТА ЗБИРАЙМО ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЖЕРТВ НА ТУ СЬВЯТУ ЦІЛЬ НАРОДНУ.

ПОБІДНИК.

СМЕРТЬ: Ви оба програєте, а я лише збираю жниво.
DEATH: Both of you are losing—I am the winner!

ПОЗІР! ПОЗІР!

УКРАЇНЦІ З ДІТРОЙТ І ГЕМТРЕМК, МІШІҐЕН.

В суботу, дня 22-го січня 1916 р. в Українськім Домі, 84 Ґрейлінг Стр.

заходом Тов. „Січ", зістане відограна комедіо-опера в 2-ох актах і 3-ох відслонах з житя селянського в Галичині під заг.:

„ВІДЬМА".

ДІЄВІ ОСОБИ:

Олена, молода замужна вдова....п-на К. Кулачковська
Текля, сусідка Олени....................п-ні М. Хомяк
Данило, молодий дяк і вихованок Олени..........
..............................тов. Л. Площанський
Пронїп, старий пастух і чарівник........тов. В. Шкула
Хаїм, арендар..........................тов. К. Василик

Половина чистого зиску призначена на Український Дім в Гемтрамк, Міш.

ЦІНИ МІСЦЬ: Крісла І-ряднї 50 цнт.; ІІ-ряднї по 35 цнт.; ІІІ-ряднї по 25 цнт.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 7.30 ВЕЧЕРОМ.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ НАСТУПИТЬ БАЛЬ.

Музика знаменита. За добру забаву ручить старшина.

Просить ся о численну участь, через що збільшимо стан каси Українського Дому. 8

За Виділ: Л. Площанський, кошовий „Січи".

ВІД МАПИ — ДО СКЛЯНКИ.

(Черновецька билиця-небилиця).

Ґу, аж лячно. Дякувати Богу, що пробудив ся, а то був би вмер зі страху. Ще й тепер дрожу на цілім тілї.

А пійшло з того.

Вчера по обідї прийшли до бюра знайомі. Схвильовані і як звичайно, нумо до мап, яких повно в бюрі по стінах. У одній руці нотатки, в другій червоне олївце. І почалась „стратеґіка стратеґіків". Читали послїдне воєнне справозданє, шукали за здобутими і страченими становищами, себто містами, селами, ріками і все підкреслювали червоним олївцем. Богато малих і незначних місцевостий на мапі не було поданих і тоді „стратеґи" обурювали ся. „В нас все таке, — говорили. Всі підприємцї і фабриканти шахрують, обдурюють загал і шкодять державі. От, рисовник і видавець мапи! Дурять і шахрують публику. Рисують неточні мапи і вводять в блуд загал. Нема в нас точности і совісти".

Відтак шукали дальше, підкреслювали, рівняли червоними лініями боєвий фронт і знову почали ся нарікання.

— Чорт знає, чому тут наші пійшли в зад. Таке добре становище! Треба було пійти тут трохи на право, а відтак перейти сю річку на ліво і можна було чудово вирівнати лінію. А то Москалї можуть напасти з правого боку і тоді знову наші будуть подавати ся.

— А чи не можна було поставити тут кілька 30-центиметрових гармат і счесати Москалів? Але до сего треба проворности!

— Що за дурниці торочите? Дивіть ся красше, то побачите, що справа навіть знаменито стоїть. Наші мають у сім от місци чудову криївку. Москалї сего не знають, пійдуть вперед і побачите, як наші підкроють їм штани!

Один зі „стратеґів" приглядав ся посім довший час на мапу і вкінци щось скрутив устами. „Ви, пане, не кривіть ся так. Ви взагалї від якогось часу дивите ся на справу не так, як повинен се робити добрий патріот. Ви дивіть ся, аби не опинили ся в Івановій хаті, ви — москвофіл!"

„Песиміст" почервонів. „Ви взагалї маєте мовчати, бо вам вже давно пора туди, де козам роги виправляють! А що ви вчера говорили в каварни? Уважайте, бо вже не один знає, що ви за пташок".

— Алеж, панове, така важна хвиля, а ви починаєте сварку. От скажу вам новину: До команди прийшла телеґрама, що Москалї з Києва втікають.

„Стратеґи" звернули очи знову на мапу. „Так, се дїйсно можливо, — закричав один. „От дивіть! Наші стоять під Ровном, а відси дорога веде просто до Києва". Всі почали знову „студіювати" мапу, терен і т. д. На мапі появили ся нові червоні лінії, почалась ґутірка про самостійну Україну і забулись нараз давнійші непорозуміня.

— Най живе самостійна Україна! Панове! — обізвав ся один. „Я думаю, що таку важну хвилю, як се, не можна пустити так плазом, треба її конче запити. Хто з нами, най іде на пиво".

— Гаразд! — загуділи всі і пійшли до реставрації.

Сиділи при пиві і обговорювали воєнні справи. Українське питанє пійшло якось у кут, а бомби пива крутили ся коло Румунії, Болгарії, Сербії, Греції і Туреччини.

— По правдї сказати, наш похід буде тепер труднїйший на Росію, — говорив один з товариства. Росія, як зачувати, дістала сьвіжу амуніцію, зібрала великі резерви і буде певно ставляти великий опір.

— Але Болгарія іде з нами і справа пійде скорше вперед — почав инший. От у Сербії почав ся наш наступ. Ми з одного боку, Болгари з другого і промостимо собі дорогу до Туреччини, а відтак, дай Боже здоровля! Будете видїти, що ми ще будемо разом з Турками бити Москалів в Бесарабії. А тоді і Румунія притихне.

— А Греція? — обізвав ся хтось з гурту. — Що там Греція!

— Добре вам говорити, але коли подумаємо, що Анґлія, Франція, Італія, а відтак Росія, а може навіть Румунія і Греція виступлять проти нас великими силами, то хто знає, що воно там буде!

— Хто знає, чи будемо оглядати Київ?...

— Алеж, бійте ся Бога, як так можна говорити!

— Даруйте, ми свої разом при купі і все можемо говорити. Навіть се повинність наша, щоби ми обдумали справу як слїд наперед!

— Се правда — загомоніло товариство і замовляли сьвіже пиво; пили і думали.

— Я всетаки думаю — обізвав ся один, — що ви, товаришу, не маєте рації, коли так говорите.

— А ви маєте?

— Я маю, бо я патріот!

— А я що?

— Ви москвофіл!

Почув ся якийсь шелест і гамір; збігли ся инші гості, прибіг господар, прийшов і жовняр і заявив, що запровадить ціле товариство на поліцію.

Що дальше було, не памятаю. Знаю, що я використав якусь догідну хвилю і втік до дому.

І снило ся менї, що Москалї десь окружили Чернівцї, напали на всі доми і шукали за мазепинцями, з кого з них найшли, того вішали або стріляли. Прийшли і до мого дому; я сховав ся у пивницю, вони мене там вишукали і схопили за руки. В тім я отсе пробудив ся.

Ґу, як лячно! Аж піт падає з чола! Та добре, що живу. Завтра підру всі мапи і не пущу до себе до бюра нікого з великих „стратеґів" і „патріотів".

Д.

(З черновецького „Нар. Голосу", ч. 26, з 9. X, 1915).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубрицї платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщеня, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую свого брата **ВАСИЛЯ РАВЛЮКА** (званого Біл Вайт), з села Ланівцї, пов. Борщів, Гал. Мав би перебувати в стейтах, а працює правдоподібно в майнах. Хто би про него знав або він сам, нехай зголосить ся на адресу: 6-8
SAM WHITE,
P. O. Pocohontas, Alta., Can.

Пошукую свого брата **ЙОСИФА МАНДЗИНА**, з села Новосілка, пов. Підгайцї. Він перебував в Ню Йорку під ч. 141 Вашінґтон Ст. Хто би знав о нїм і подав менї його точну адресу, дістане 5 дол. нагороди. Голоситись прошу на адресу: Paul Mandzyn, 294 Orange St., Waterbury, Conn. 7-18

Пошукую мого брата **ПЕТРА ОСТАФІЙЧУКА, НИКОЛУ і ЮРКА ГНАТЮКІВ**, родом з Потічка, пов. Снятин, котрі минувшого року перебували в Монтреали. Пошукую їх в дуже важній для них справі. Голоситись на адресу: Wasyl Ostafijchuk, 197 Franklin Ave., West Toronto, Ont., Can. 8-9

Пошукую моїх краянів **ПЕТРА ТОКАРИКА і ТОДОРА ТИМЧУКА**, родом з Новосілки, Борщівського повіту. Нехай зголосять ся на адресу: Ilko Rusniak, Box 54, Sault Ste Marie, Ont., Canada- 8

Пошукую свого брата **ПЕТРА КРИЖАНОВСЬКОГО**. Він перебував в Пітсбурґ, Па. Хто би о нїм знав або він сам, зволить повідомити на адресу: Joseph Kryzanowski, Box 280, P. O. Saskatoon, Sask., Canada. 8

Пошукую свого шваґра **ГРИНЯ ШЕВЦІВ**, родом з Псар, замешкалий в селї Бертешові, пов. Бібрка. Через минувші два роки перебував в Дітройт, Міш., відтак виїхав до Бруклина, Н. Й. Маю важну справу до него. Хто би о нїм знав або він сам, най зголосить ся на адресу: Andrew Komarynsky, 115 Lockwood Ave., Detroit, Mich. 8

Сабіна Піґуляк пошукує свого брата **ІВАНА ПІҐУЛЯКА**, родом з Кіцманя, Буковина. Хто би о нїм знав або він сам, нехай зголосить ся на понизше подану адресу: Sabina Pihuliak, Marion, corner Erie St., Windsor, Ont., Canada. 8

Взиваєсь **СЕМЕНА ФАСЦІШЕВСЬКОГО**, щоби зголосить ся листовно на адресу своєї жени: Maria Fasciszewska, Box 314, Monessen, Pa. 7-9

ПОТРІБНО 25 РОБІТНИКІВ СЛАВЯН. Стала робота для добрих людий. 20 цнт. за годину. Голоситись сейчас до: Economy Concrete Co., 997 Dixwell Ave., New Haven, Conn. 7-9

САЛЬОН НА ПРОДАЖ, дешево, в Джерзи Сіти. Добрий бизнес, серед української і польської части міста. Голоситись до: Geo. McCarthy, 327 Waren St., Jersey City, N. J. 7-8

ПОТРІБНО 100 ЛЮДИЙ до науки „пейпер генґінґ". По скінченю науки даємо місця зі заробком від $5.00 до $12.00 денно. Інформації уділяємо безплатно. Зголошувати ся від год. 5—6 пополудни або листовно на адресу: 5-16
DECORATING CO.,
136 E. 57th St., New York, N. Y.

ЗАТРУДНЯЄМО СТАЛО ПИЛЬНИХ ЛЮДИЙ в кождій околици. Анґлійського язика не вимагаємо. Спосібним платимо $25 тижнево. Пишіть сейчас до: Mr. May, 305 Broadway, Room 210, New York, N. Y. 151-8

НОВИЙ ФОТОҐРАФ В ДЕРБИ, КОНН.

Сим повідомляю Русинів в околици Дерби, Конн., що я отворив ЗАКЛАД ФОТОҐАФІЧНИЙ на розі Elizabeth & Third Sts., Derby, Conn.

Роботу викінчую артистично і по умірковаnій цїнї.

З поважанєм
6—8 Й. БАЛТРУШОВ.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

можна набути за 20 цнт. в книгарни „Свободи". — Величина портрету: 18x16 цалів. — Сей портрет повинен находити ся в кождій українській хатї.

Замовленя шліть до:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хатї портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького і І. Мазепи. Величина 16x20 цалів, цїна 50 центів за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Пишіть на адресу: 76—
RUSKA KNYHARNIA.
im. T. Szewczenka
168 E. 4th St. New York, N. Y.

НОВИНА!

Великий воєнний образ, який означає битви в Карпатах. На сїм образї побачите як наші війська відносять побіду над Москалями. Коштує лише 25 цнт. Можна прислати стемпсами. Пишіть еще нинї.
Sklad Map, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y. 140-

Даром!

ВЕЛИКИЙ ВОЄНИЙ ЗОШИТ, який містить 58 образків знятих з поля битви. На сих образках побачите як то війна виглядає! Сей зошит даємо даром до книжки з ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ. Се є дуже інтересна книжка під сю пору. Коштує лише 40 цнт. Гроші можна присилати стемпсами. Наклад невеликий, тож спішіть і пишіть еще нинї до: —54
RUSKA KNYHARNIA,
38 St. Marks Pl., New York, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Виробляємо ҐЕРДАНИ з кораликів до годинників з гербом України, цїна одного ґердана з більших кораликів $1.50, з менших кораликів $2.00. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, цїна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR. 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94--

Фарми! РІДКА НАГОДА! Уділяємо даром поради, в справі купна фарм. Жадайте сейчас витягу з департаменту рільничого в Вашінґтонї про наші фарми! Купуйте 10-ть акрові фарми огородові на довголітні сплати. Кольонія в поблизу великого портового міста, замешкала нашими людьми. Клїмат дуже здоровий. Чотири рази до року збиранє ярин. Дохід з акра до $300. Пишіть сейчас до:
JOSYF JANUSZ i HRYHORIJ KURDYDYK,
151-8 BOWERS HILL, VA.

ЧУДО! ЧУДО! За $3.25 СІ ДВІ МАШИНКИ

КУПУЙТЕ! ТІЛЬКО НА КОРОТКИЙ ЧАС!

1) Найновійший ґрамофон, який тепер появив ся; грає лїпше як той, що коштує $30.00, грає ріжні піснї, танцї і воєнні марші. На сю машину можна закладати найбільші плити і певно лїпше Вас вдоволить, як той, що коштує великі гроші. Плити додаємо даром. 1—

2) Машинка до домашного театру, яка показує воєнні образки, муки Ісуса Христа і сьмішні образки.

Сї дві річи розвеселять кожду хату. До машинки додаємо ріжні образки. До машинки не потреба електричного сьвітла, тільки є в нїй нафтова лямпка. Усї доклади даємо до машинки. Сї образки може показувати навіть мала дитина. Не посилайте усїх гроший, тільки вишліть 75 цнт. задатку, а ми Вам вишлемо ґрамофон і машинку, а решту доплатитете як вам привезе товар до Вашого дому. Замовленя посилайте на адресу:
IMPORTING HOUSE,
953 W. Erie Str., Chicago, Ill.

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драгони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = піоніри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (ніх. крайової оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), батальон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 168

РАНЕНІ:

Шостак Юрко, 89 п.
Шетрук Василь, 89 п.
Шевчик Никола, 90 п.
Школьник Михайло, 90 п.
Шонський Домин, 89 п.
Шумило Петро, 89 п.
Шувала Тома, 89 п.
Шихлович Йосиф, 89 п.
Шипка Іван, 89 п.
Щепанський Михайло, 89 п.
Щудлик Йосиф, 89 п.
Щур Іван, 89 п.
Яцків Яким, 89 п.
Якимович Михайло, 89 п.
Ярема Андрій, 89 п.
Ярема Йосиф, 89 п.
Яремух Іван, 89 п.
Ясінський Йосиф, 89 п.
Яворовський Кость, 89 п.

ПОЛОНЕНІ:

Панас Іван (кад.), 89 п.
Андрейчук Онуфрій (в Сербії)
Андрейко Павло, 89 п.
Андрусяк Никола, 58 п. (в Сербії)
Бабій Семен, 80 п. (в Росії)
Баглай Андрій, 89 п.
Бакун Андрій, 35 л. (в Росії)
Балабух Роман, 89 п.
Баландюк Яків, 80 п. (в Росії)
Баландюк Семен, 80 п. (в Росії)
Бандурка Іван, 58 п. (в Сербії)
Барабах Карпо, 14 стр. (у шпитали в Росії)
Баран Михайло, 35 л. (в Росії)
Бартош Пилип, 80 п. (в Росії)
Бавлович Михайло, 89 п.
Вебник Андрій, 89 п.
Беднарський Іван, 58 п. (в Сербії)
Бедрій Захар, 80 п. (в Сербії)
Бенюк Василь, 58 п. (в Чорногорі)
Берегула Іван, 35 з. о. (в Росії)
Березовий Іван, 89 п.
Бідак Іван, 89 п.
Біґос Іван, 35 л. (в Росії)
Білецький Василь, 80 п. (в Росії)
Білоґан Йосиф, 10 тр. (в Росії)
Бінкевич Антін, 89 п.
Бобеляк Стефан, 89 п.
Бобко Михайло, 89 п.
Боцько Стефан, 89 п.
Боднар Володимир, 80 п. (в Росії)
Боднарук Микола, 58 п. (в Сербії)
Бойко Григорій, 80 п. (в Росії)
Бойко Іван, 80 п. (в Росії)
Борович Федор, 58 п. (в Сербії)
Боровий Григорій, 89 п.
Ботурин Андрій, 89 п.
Браташ Никола, 80 п. (в Росії)
Бродович Іван, 58 п. (в Сербії)
Брила Казимир, 58 п. (в Сербії)
Бучинський Йосиф, 35 л. (в Росії)
Будзан Адам, 35 л. (в Росії)
Будзин Олекса, 89 п.
Бурачек Ілько, підоф. (в Росії)
Бурбела Петро, 80 п. (в Росії)
Бурдзяк Андрій, 89 п.
Бужинський Іван, 35 л. (в Росії)
Бутелик Андрій, 58 п. (в Росії)
Бузнічко Йосиф, 89 п.
Билушко Михайло, 89 п.
Вандич Петро, 89 п.
Варищук Михайло, 58 п. (в Росії)
Василовський Михайло, 89 п.
Ватрусенко Василь, 58 п. (в Сербії)
Василишин Петро, 58 п. (в Сербії)
Векляк Петро, 80 п. (в Росії)
Венґринович Петро, 80 п. (в Росії)
Вербинський Стеф., 58 п. (в Сербії)
Вінярський Василь, 58 п. (в Сербії)
Вінтоняк Василь, 58 п. (в Сербії)
Воганик Михайло, 89 п.
Вольвендер Антін, 89 п.
Воробець Андрій, 58 п. (в Сербії)
Воробець Йосиф, 89 п.
Воробець Павло, 80 п. (в Сербії)
Ворона Йосиф, 35 л. (в Росії)
Вороновський Омелян, 35 л. (в Росії)
Ворожбит Теодор, 89 п.
Возний Григорій, 89 п.
Вусатий Павло, 80 п. (в Росії)
Вихор Іван, 80 п. (в Росії)
Галущак Стефан, 80 п. (в Росії)
Гасюк Йосиф, 58 п. (в Сербії)
Гавриш Андрій, 80 п. (в Росії)
Гавришків Олекса, 80 п. (в Росії)
Гетьман Йосиф, 89 п.
Гладун Василь, 58 п. (в Сербії)
Гладун Петро, 35 л. (в Росії)
Глушко Іван, 58 п. (в Сербії)
Горошко Василь, 89 п.
Горошко Василь, 80 п. (в Росії)
Горошко Максим, 80 п. (в Росії)
Гордій Іван, 80 п. (в Росії)
Грибенко Іван, 89 п.
Гук Лука, 89 п.
Гула Іван, 89 п.
Гуменюк Роман, 80 п. (в Росії)
Гунда Василь, 98 п. (в Сербії)
Гимич Панько, 89 п.
Ґабрилюк Михайло, 80 п. (в Сербії)
Ґабур Онуфрій, 58 п. (в Сербії)
Ґелетій Яків, 89 п.
Ґеречка Стефан, 35 з. о. (в Росії)
Ґурський Олекса, 80 п. (в Росії)
Ґрижак Федь, 58 п. (в Сербії)
Данько Андрій, 80 п. (в Росії)
Дедерчук Михайло, 58 п. (в Сербії)
Дейнека Михайло, 80 п. (в Сербії)
Дерень Войтко, 35 л. (в Росії)
Деревенський Михайло, 80 п. (в Росії)
Дергач Василь, 58 п. (в Сербії)
Дяків Данило, 80 п. (в Росії)
Дмитрук Олекса, 58 п. (в Сербії)
Дмитришин Іван, 89 п.
Дмитришин Гнат, 35 л. (в Росії)
Добосевич Йосиф, 9 п. (в Росії)
Долинний Стефан, 35 л. (в Росії)
Древицький Андрій, 89 п.
Дубановський Іван, 89 п.
Дубяк Никола, 58 п. (в Сербії)
Дубницький Дмитро, 58 п. (в Сербії)
Дубрій Дмитро, 89 п.
Дудар Григорій, 80 п. (в Росії)
Дума Михайло, 80 п. (в Росії)
Думка Ізидор, 80 п. (в Росії)
Дурник Стефан, 89 п.
Дуцак Гринь, 80 п. (в Росії)
Дутка Йосиф, 89 п.
Дулка Михайло, 58 п. (в Чорногорі)
Дуцінкевич Мих., 58 п. (в Сербії)
Дзяла Домин, 35 л. (в Росії)
Дзіковський Максим, 89 п.
Дзьомбак Андрій, 58 п. (в Сербії)
Дзурик Стефан, ур. 1886 (в Сербії)
Жук Мих., Рудки, Якимчиці, 89 п.
Жилка Вінцентій, 89 п.
Жирун Рефма(?), 58 п. (в Сербії)
Забава Михайло, 35 л. (в Росії)
Заблоцький Никита (Дмитра), 35 з. о. (в Росії)
Зайчик Мартин, 89 п.
Залеський Стефан, 58 п. (в Сербії)
Залеський Стефан, 80 п. (в Росії)
Залуцький Петро, 89 п.
Замрій Андрій, 89 п.
Засідко Кирило, 58 п. (в Росії)
Збойчик Іван, 35 л. (в Росії)
Зеленюх Іван, 89 п.
Звозьний Петро, 17 л.
Йосип Григорій, 89 п.
Ілляш Михайло, 89 п.
Ірза Іван, 89 п.
Іванів Василь, 58 п. (в Сербії)
Іванський Никола, 89 п.
Івасик Дмитро, 89 п.
Івал Никола, 14 стр. (в Росії)
Качмарик Іван, 89 п.
Каліцінський Василь, 89 п.
Каліш Іван, 80 п. (в Росії)
Калюжний Михайло, 89 п.
Капустинський Онуфрій, 58 п. (в Сербії)
Карабін Антін, 35 л. (в Росії)
Карпів Ілько, 80 п. (в Росії)
Каспер Адольф, 89 п.
Казимирко Андрій, 58 п. (в Сербії)
Кізняк Андрій, 89 п.
Кліщ Яким, 58 п. (в Росії)
Клімак Василь, 80 п. (в Росії)
Кліщко Андрій, 89 п.
Клосовський Михайло, 89 п.
Кметь Пилип, 80 п. (в Росії)
Кохан Стефан, 80 п. (в Росії)
Кохманевич Іван, 80 п. (в Росії)
Когут Григорій, ур. 1893 (в Сербії)
Когут Іван, 89 п.
Кочержук Василь, 58 п. (в Сербії)
Колеса Кароль, 89 п.
Комендант Василь, 6 у. (в Росії)
Комуницький Дамян, 58 п. (в Росії)
Конарський Пилип, 80 п. (в Росії)
Копцюх Петро, 89 п.
Коперський Іван, 58 п. (в Сербії)
Копот Панько, 89 п.
Корабель Михайло, 89 п.
Кордяк Семен, 89 п.
Коропецький Дмитро, 58 п. (в Сербії)
Коростіль Денис, 58 п. (в Росії)
Костів Прокіп, 80 п. (в Сербії)
Костів Петро, 35 л. (в Росії)
Котинський Стефан, 80 п. (в Росії)

(Дальше буде).

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА ШІКАГО І ОКОЛИЦІ. ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

С. А. ПАРМУТ

ЛІЧИТЬ ВСІЛЯКІ НЕДУГИ МУЩИН ЖЕНЩИН І ДІТИЙ.

І-ий Офіс:
Телефон: Monroe 1342
804 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.
Години офісові від 9—10 рано, 3—5 пополудни і від 6—9 вечером.

ІІ-ий Офіс:
Телефон: Monroe 224.
1053 Milwauke Ave., Chicago, Ill.
Години офісові: 12—2 пополудни і від 6—7.30 вечером

ПРОШУ ПЕРЕЧИТАТИ! Коли хочете мати правдиві „Таємниці книжки Чорної Магії" з котрих можете довідати ся про богато чародійних таємниць, і з котрих можете богато користати, то в мене дістанете такі по найтанших цінах. Пишіть еще сьогодня, залучаючи кілька почтових стемпсів на пересилку цінника.

Адресуйте: 149-15-819
W. H. MILLER,
298 Fourtin St., Winnipeg, Man. Can.

В суді.

— Чи ви певні, що небіщик впав до води і втопив ся?

— Певний пане судіє.

— Инші кажуть, що він се зробив навмисне.

— А я присягну, що нї.

— Хиба ви бачили?...

— Нї.

— А якже знаєте?

— А от як. Покійник, дай му Боже небо, мав в кишени фляшку горівки. Колиб отже був топив ся навмисне, то був би певно найперше випорожнив фляшину. Він же за неї гроші дав...

Діти.

Батько: Чому, смаркачу один, не хочеш нікого слухати?

Син: Бо я ще не жонатий.

Не можна.

Чоловік (каже до умираючої жінки): Слухай но, стара, як я бачу, то ти вже вмираєш. Скажи менї ще перед смертию, з ким я маю женитись, як ти вмреш?

Жінка: А про мене! Жени ся хоч з чортовою сестрою.

Чоловік: Воно добре ти кажеш, але для мене якось не випадає брати вже другу сестру.

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.

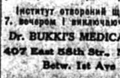
(Старокраєвого християнського лїкаря).

Се лїчниче заведене має вже вироблену славу. Спеціяльно лїчать тут застарілі жолудкові недуги, як також перестудженє, запаленє легких і другі внутрішні недуги, епілепсію і секретні недуги мущин і женщин. Цїлковито вилїчую з ревматизму, пухлини і ран лишаї і скірні виприди. Лїки виробляють ся під доглядом лїкаря і з вибраних зіль привезених зі старого краю. Лїкар говорить по руськи.

Інститут отворений щодня від рана до 7. вечером і виключаючи недїль. 25-

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

ПОЗІР! Одинока школа механіків, шоферів в польській мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільовий триває все. На що Вам оставати без працї, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплетний курс, який триває 4 тижнї. Наука в день або в ночи. Ґарантуємо лайсенси.

КОШТ $15.00.

International School of Automobile Engineers, 88-111—
147 E. 40th St. New York

Im. з 21 камінями
ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК
для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґаранцією на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безусловно точно і є спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желізницях, і ґарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворот пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і если йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом— додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.
8вч-18

ДАРОМ! ЦІЛКОМ! ДАРОМ!

Виучу грати на якім небудь інструменті, если тільки Ви любитель музики, не робить ріжниці, чи ви грали на якім інструменті, чи нї. Ґарантую за успіх моєї науки в часі 20 до 25 днів.

Жадайте сегодня каталоґ, залучаючи 2-центову марку на відповідь.

Адресуйте 153—18
T. KASPER,
5719 S. Laflin St., D. A. Chicago, Ill.

РОДИМЦІ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

TEL. RECTOR 1468.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ

АВГУСТИН СМІТ

327 East 17th Street, New York, N. Y.
(межи 1-ою а 2-ою Аве.)

Перепроваджує всякі американські справи правні у всїх тутешних кортах.

Виробляє чартери для українських Братств і Товариств.

Виробляє морґічі.

Перепроваджує всякі справи старокраєві, як: купно і продажу ґрунтів, інтабуляції, справи спадкові, сирітські, стягане довгів і т. п. Старокраєві документи правні леґалїзує ц. і к. австрійський конзулят.

Проте вже пора нам зрозуміти клич „Свій до свого", і з всякими справами прошу письменно чи особисто удаватись тільки до свого адвоката, котрий Вас чесно і совісно обслужить. 6—

Офіс отворений від год. 9 рано до 8 вечер.

З поважанєм
АВГУСТИН СМІТ, адвокат.

ЧИ БАЖАЄТЕ ПОСІДАТИ фарму, дім при стації желїзничій, близько міста, фабрик, церков, школи і т. п., де поселюють ся наші Родимцї? Коли так, то витніть сей цінний купон і вишліть нам його зараз а одержите фарму 9000 стіп кв. дуже малим коштом і заходом, а також дістанете і роботу, коли хочете. Кількох читателів, котрі перші надішлють нам сей купон, одержать фарму майже даром. Не зволїкайте, бо та оферта триває лише дуже короткий час і пишіть до:

Realty Co., Dept. A. 309 Broadway, R. 210, New York.

ЧУДОВЕ ЗДОРОВЛЄ БОЛГАРІВ.

ВІД СТО ЛІТ ВОНИ Є ЛЮДЬМИ ЯКІ ДОСЯГАЮТЬ НАЙДОВШИХ ЛІТ ЖИТЯ.

Болгарський КРОВНИЙ ЧАЙ на довгі роки задержить женщинам молодість, красоту і здоровле. Мущини понад 40 літ житя, котрі уживають Болгарський Кровний Чай, почувають ся як молодці. Запобігливі матери, котрі дбають о здоровле свого мужа і дїтий, два рази в тижни повинні подавати своїй родині Болгарський Чай. Се завдасть лиш пять хвиль труду, а заощадить здоровля цілій родині. Сей Чай не містить в собі ніяких неприємних хемічних частий.

Болгарський Кровний Чай є найбільшим неприятелем запору жолудка, безсонности і перестуди походячого з болю голови, жолудкових недуг, браку апетиту, нереґулярного травленя і додає сили всім, котрі його уживають. Одна доза Болгарського Кровного Чаю, ужита вечер перед спанєм, зміцнює о 50 процент енерґію чоловіка до працї на слідуючий день.

Подиву гідні вислїди сего Чаю посьвідчають тисячі вилїчених людий.

Одну велику на 5 місяців триваючу родинну пачку за $1.00 вишле денебудь:

MARVEL PRODUCTS COMPANY
29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.